

V Bruseli 28. novembra 2022
(OR. en)

15182/22

AGRI 672
VETER 83

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Hodnotenie právnych predpisov EÚ o dobrých životných podmienkach zvierat (kontrola vhodnosti) – <i>informácie predsedníctva a Komisie</i> – <i>výmena názorov</i>

Delegáciám v prílohe zasielame podkladový dokument predsedníctva, ktorý obsahuje otázky pre ministrov určené na výmenu názorov na uvedenú tému počas zasadnutia Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo 11. – 12. decembra 2022.

Hodnotenie právnych predpisov EÚ o dobrých životných podmienkach zvierat (kontrola vhodnosti)

– Podkladový dokument predsedníctva

Predsedníctvo považuje otázku dobrých životných podmienok zvierat za veľmi dôležitú, podporuje zlepšenia na všetkých úrovniach a víta uverejnenie vedeckých stanovísk Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA). Tieto stanoviská sú vyjadrené jasne, sú zhrnutím súčasných vedeckých poznatkov a budú slúžiť ako užitočný základ na vypracovanie nových právnych predpisov v tejto oblasti.

Rada v posledných rokoch prijala viacero súborov záverov, konkrétne o:

- dobrých životných podmienkach zvierat – neoddeliteľnej súčasti udržateľného chovu zvierat (14975/19),
- stratégii „Z farmy na stôl“ (12099/20),
- označovaní dobrých životných podmienok zvierat (13692/20);
- dobrých životných podmienkach zvierat počas námornej prepravy na dlhé vzdialenosti do tretích krajín (10235/21)

Rada v týchto záveroch zdôraznila význam dobrých životných podmienok zvierat a okrem iného vyzvala Komisiu, aby čo najskôr preskúmala existujúce právne predpisy o dobrých životných podmienkach zvierat a zamerala sa na oblasti, ktoré zatiaľ nie sú upravené špecifickou legislatívou EÚ.

Komisia sa v reakcii na to zaviazala preskúmať tieto právne predpisy do konca roka 2023. Cieľom tohto preskúmania je zvýšiť úroveň životných podmienok zvierat, zosúladiť existujúce pravidlá s najnovšími vedeckými poznatkami, rozšíriť ich rozsah pôsobnosti a uľahčiť ich presadzovanie a vybudovať udržateľnejší potravinový systém. Komisia 4. októbra 2022 dokončila vyhodnotenie (kontrolu vhodnosti) týchto právnych predpisov:

- smernice Rady 98/58/ES z 20. júla 1998 o ochrane zvierat chovaných na hospodárske účely,
- smernice Rady 1999/74/ES z 19. júla 1999 ustanovujúcej minimálne normy na ochranu nosníc,
- smernice Rady 2008/119/ES z 18. decembra 2008, ktorou sa stanovujú minimálne normy na ochranu teliat,
- smernice Rady 2008/120/ES z 18. decembra 2008, ktorou sa stanovujú minimálne normy na ochranu ošípaných,

- smernice Rady 2007/43/ES z 28. júna 2007, ktorou sa stanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa,
- nariadenia Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc 64/432/EHS a 93/119/ES a nariadenia (ES) č. 1255/976,
- nariadenia Rady (ES) č. 1099/2009 z 24. septembra 2009 o ochrane zvierat počas usmrčovania.

Cieľom tohto vyhodnotenia bolo posúdiť, či sú existujúce pravidlá stále vhodné na daný účel a predovšetkým do akej miery sú relevantné, účinné, efektívne, koherentné a prínosné pre EÚ.

Hlavné zistenia

Právnymi predpismi EÚ o dobrých životných podmienkach zvierat sa v porovnaní s obdobím pred ich prijatím zlepšili životné podmienky mnohých zvierat v Európe, najmä zvierat zo špecifických kategórií zahrnutých do týchto predpisov, ako sú ošípané, teľatá, nosnice a brojlery. Výrazne sa zlepšila aj ochrana zvierat počas prepravy a pri zabíjaní.

Vo všeobecnosti však EÚ stále nedosiahla optimálnu úroveň životných podmienok zvierat. Platí to najmä pre zvieratá, pre ktoré v súčasnosti neexistujú žiadne osobitné právne predpisy, ako sú kravy dojnice a ryby z farmového chovu. Aj v prípadoch, keď existujú osobitné právne predpisy, stále je možné držať nosnice, prasnice a teľatá v uzavretých budovách a stajniach, kde sú výrazne obmedzované v pohybe a toto prostredie zhoršuje ich životné podmienky. Súčasné právne predpisy sa nevzťahujú ani na držbu mačiek a psov.

Právne predpisy EÚ o dobrých životných podmienkach zvierat do určitej miery pomohli zabezpečiť rovnaké podmienky pre prevádzkovateľov a ich hospodárske činnosti. Rozdiely v ich uplatňovaní a presadzovaní však stále vytvárajú prekážky obchodu a bránia dosiahnutiu porovnateľnej úrovne životných podmienok zvierat v celej EÚ. Čiastočne je to spôsobené nejasnosťou niektorých ustanovení.

Právne predpisy EÚ o dobrých životných podmienkach zvierat, ktoré neboli zmenené viac ako 10 rokov, nedržia krok s vývojom vnútroštátnych právnych predpisov v členských štátoch. Okrem toho značné rozdiely, pokiaľ ide o ambície pri vykonávaní smerníc, viedli k rôznym úrovňam životných podmienok zvierat v poľnohospodárskych podnikoch v jednotlivých členských štátoch, zatiaľ čo nariadeniami o preprave a zabíjaní zvierat sa zabezpečuje väčšia harmonizácia.

Presadzovanie súčasných právnych predpisov nespĺňa očakávania dnešných občanov. Súlad s predpismi je stále problematický najmä v takých oblastiach, ako je preprava zvierat, najmä na dlhé vzdialenosti, preprava mladých alebo gravidných zvierat a vývoz hospodárskych zvierat, hoci určitý pokrok sa dosiahol. Určité metódy omračovania a rutinné kupírovanie chvostov ošípaných takisto predstavujú veľký problém z hľadiska dodržiavania predpisov. Chýbajú spoľahlivé ukazovatele na monitorovanie a nabádanie na zlepšovanie životných podmienok zvierat.

Právne predpisy EÚ o dobrých životných podmienkach zvierat priniesli zvieratám a spoločnosti mnohé výhody, napríklad zvýšenie produktivity zvierat, zníženie používania antibiotík a lepšie verejné zdravie. Hoci požiadavky na dobré životné podmienky zvierat znamenajú pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov a orgány verejnej správy aj dodatočné náklady, dostupné dôkazy, aj keď v obmedzenom množstve, naznačujú, že prínosy prevažujú nad nákladmi.

Mnohí prevádzkovatelia sa však domnievajú, že náklady spojené s požiadavkami na dobré životné podmienky zvierat sú príliš vysoké a výnosy z predaných potravín vyrobených v súlade s vyššími normami v oblasti dobrých životných podmienok zvierat sú nedostatočné. Vzhľadom na odlišné očakávania verejnosti, etické obavy a požiadavky trhu je situácia v jednotlivých členských štátoch a na jednotlivých úsekoch odlišná. Lepšia návratnosť investícií do dobrých životných podmienok zvierat sa dá dosiahnuť lepším a komplexnejším informovaním spotrebiteľa, čím sa mu umožní prijímať informované rozhodnutia, v ktorých sa odrážajú jeho obavy v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat.

Rôzne zložky právnych predpisov EÚ o dobrých životných podmienkach zvierat dopĺňajú a podporujú ďalšie politiky EÚ a sú s nimi konzistentné a zlučiteľné. Ciele stratégie Z farmy na stôl a potreba udržateľného potravinového systému v EÚ môžu vyžadovať podporu zo spoločnej poľnohospodárskej politiky a z obchodnej politiky EÚ. Takisto sa žiada väčšia súdržnosť medzi vnútorným legislatívnym rámcom EÚ a jeho prístupom k dovozu živočíšnych produktov z tretích krajín.

Niektoré zainteresované strany sa domnievajú, že lepšie normy pre dobré životné podmienky zvierat sú v rozpore s environmentálnymi cieľmi. Vychádzajú z predpokladu, že spotreba živočíšnych produktov sa tým nijako nezmení. Avšak prechod na udržateľnejšie potravinové systémy sa nedosiahne bez zmien v konzumácii potravín.

Na ochranu dobrých životných podmienok zvierat a vybudovanie spravodlivejšej hospodárskej súťaže pre poľnohospodárov a iných prevádzkovateľov potravinárskych podnikov v členských štátoch by sa mal zaujať harmonizovaný prístup na úrovni EÚ. Aktivita len na vnútroštátnej úrovni budú viesť k situácii, keď má každá krajina vlastnú, odlišnú legislatívu. Z toho by vyplynuli len ďalšie narušenia hospodárskej súťaže a nerovnaké úrovne životných podmienok zvierat.

Záver

Súčasný právny predpis EÚ o dobrých životných podmienkach zvierat nevyhovujú úplne súčasným a budúcim potrebám. Boli vhodnou reakciou na potreby a výzvy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov v čase svojho prijatia. Existujúce pravidlá je potrebné zmeniť tak, aby lepšie odrážali stúpajúce očakávania spoločnosti, etické obavy, vedecký a technologický vývoj a budúce výzvy v oblasti udržateľnosti.

Vzhľadom na súčasnú situáciu v Európe je potrebné pristupovať k zmenám v životných podmienkach zvierat postupne a rozvážne, aby sa neohrozila hospodárska životaschopnosť poľnohospodárov a neoslabila udržateľnosť potravinárskej výroby v EÚ.

S cieľom usmerniť rokovania na decembrovom zasadnutí Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo navrhuje predsedníctvo zamerať sa na plánovanú revíziu právnych predpisov o dobrých životných podmienkach zvierat. Predsedníctvo tiež víta aktuálne informácie Komisie o hlavných oblastiach revízie.

Predsedníctvo navrhuje tieto dve otázky:

1. Aké sú názory členských štátov na plánovanú revíziu právnych predpisov o dobrých životných podmienkach zvierat v kontexte súčasnej hospodárskej situácie v Európe?
2. Aké sú vaše hlavné priority, pokiaľ ide o revíziu právnych predpisov o dobrých životných podmienkach zvierat?